

E. CZARNECKI

PRZEBIEG WSTRZĄSU BARWIKOWEGO U ZWIERZĄT NIEUŚPIONYCH.

(Z Zakładu Fizjologii Akademii Medycznej w Poznaniu)

Na podstawie prac poprzednio ogłoszonych autor wykazał, że objawy wstrząsu barwikowego u zwierząt w stanie uśpienia (chloraloza), pokrywają się w zupełności z objawami wstrząsu anafilaktycznego.

Spośród tych objawów na plan pierwszy wysuwają się: gwałtowny spadek ciśnienia tętniczego, nieznaczny spadek ciśnienia żylnego, z wyjątkiem żyły wrotnej, której w czasie wstrząsu ciśnienie kilkakrotnie wzrasta, wzmożenie pobudliwości układu nerwowego obok współczulnego, wybitne zmniejszenie wydzielania żółci oraz moczu i inne.

Inny jest przebieg wstrząsu anafilaktycznego u zwierząt nie będących w stanie narkozy. Na podstawie prac Richet'a wiadomo, że najważniejszym objawem wstrząsu anafilaktycznego u psów bez uśpienia są wymioty; wymioty stanowią objaw wstrząsu, zdaniem tego autora, bardziej charakterystyczny niż spadek ciśnienia krwi. Poza wymiotami w czasie wstrząsu stwierdza się objawy ataksji i paraplegii — zwierzę powłóczy kończyny tylne i z trudem podnosi kończyny przednie. W tym okresie pies oddaje kał i nie utrzymując się na nogach pada na ziemię; źrenice ma rozszerzone, oddech przyśpieszony, ciśnienie krwi spada bardzo nisko, występuje częstoskurcz.

Identyczne objawy stwierdził autor u psów we wstrząsie barwikowym (pokaz filmu, ilustrującego identyczność objawów wstrząsu anafilaktycznego u psów nieuśpionych).

Analogia objawów wstrząsu barwikowego i anafilaktycznego u psów zarówno w stanie uśpienia, jak i bez narkozy, upoważnia autora do przypuszczenia podobieństwa mechanizmu obu stanów wstrząsowych.

Barwik elektroujemny, używany przez autora (błękit trypanu, kongorot) atakuje układ siateczkowo-śródbłonkowy we

wstrząsie barwikowym, podobnie jak obcogatunkowe białko we wstrząsie anafilaktycznym, zgodnie z poglądami Bogomolca, Sirotinina i in.

Przypuszczenie to jest tym bardziej uzasadnione, ponieważ, jak wykazały prace Modrakowskiego i własne autora, jednorazowe dożylne wprowadzenie większej dawki obcogatunkowego białka wywołuje objawy wstrząsu.

Chodzi tu prawdopodobnie o działanie dużej dawki białka obcogatunkowego na u.s.ś. oraz wyzwalanie ciał histaminowych, wywołujących w następstwie porażenie naczyń kapilarnych ze zwiększeniem ich przepuszczalności (plasmorrhoea) oraz skurcz mięśni gładkich. Byłby to stan hiperpolipeptydemii.

Podobne stany hiperpolipeptydemii upatrywałyby autor we wstrząsach pooperacyjnych, po zmiążdżeniach, po oparzeniach, po oziębieniach itp., w których na skutek procesów destrukcyjnych, zachodzących w uszkodzonych tkankach (rany cięte, zmiążdżenia, oparzenia itp.) — z tkanek tych wyzwalają się ciała białkowe oraz ich pochodne, które przedostają się w znacznych ilościach do układu krążenia, atakując mezenchymę czynną i u.s.ś.

E. CZARNECKI, J. KIERSZ i E. MIĘTKIEWSKI

ROLA WĄTROBY WE WSTRZĄSIE BARWIKOWYM

(Z Zakładu Fizjologii Akademii Medycznej w Poznaniu)

Dotychczasowe badania, wykazujące wiele wspólnych cech wstrząsu barwikowego i innych, a przede wszystkim anafilaktycznego, wskazują na podobny ich mechanizm. Dla wytłumaczenia jakim jest istotnie mechanizm wstrząsu barwikowego, postanowiono wykazać, czy istnieje narząd szokotwórczy we wstrząsie barwikowym u psów i czy naczynia krwionośne jamy brzusznej odgrywają rolę przy występowaniu gwałtownego spadku ciśnienia.

Podobieństwo zmian we wstrząsie anafilaktycznym i barwikowym nakazywało przypuszczać, że narządem tym jest wątroba.